

Aalborg Stift 85 bortforpagtede, 15 under Selvdrift, i Viborg Stift 82 bortforpagtede, 9 under Selvdrift, i Aarhus Stift 145 bortforpagtede, 20 under Selvdrift, i Ribe Stift 110 bortforpagtede og 26 under Selvdrift, d. v. s., at alt i alt er af 925 Præstegaardsjorder de 805 bortforpagtede og 120 under Selvdrift. Det er derfor ikke underligt, at man, naar der bliver Trang til Jord, til Oprettelse af Husmandsbrug, først og fremmest har sin Opmærksomhed henvendt paa Præstegaardsjorderne, saa meget mere som de, jævnt fordelte ud over Landet, egner sig til at imødekomme Trangen til Jord, ikke blot paa et enkelt Sted i vort Land, men over det hele Land.

Med Hensyn til Fordelingen af Præstegaardsjorderne forholder det sig saadan, at der i Sjællands Stift er 9 957 Tdr. Land, i Fyns Stift 5 387, i Lolland-Falsters Stift 2 353, i Aalborg Stift 6 002, i Viborg Stift 6 418, i Aarhus Stift 10 634 og i Ribe Stift 9 369 Tdr. Land, d. v. s. alt i alt ca. 50 120 Tdr. Land, hvoraf dog 5 612 Tdr. Land ikke er Agerjord. Men naar Talen bliver om at afhænde disse Jorder til Husmandsbrug, maa det ikke glemmes, at de udgør en væsentlig Del af de Midler, der er henlagte til Lønning af vore Præster, og navnlig ud fra den Betragtning, at disse Midler skal slaa til, at Præstelønningsloven, som man plejer at sige, skal hvile i sig selv, vil det være nødvendigt at undersøge, om den Afgift, Lønningsfonden faar som Erstatning for disse Jorder efter deres Afhændelse, saa nogenlunde svarer til de Indtægter, der haves nu, og som der kan regnes med. Jeg mener for øvrigt, at Tanken om, at de nuværende Lønningsmidler skal strække til, maa opgives, en kommende Lønningsreform vil sikkert stille Krav om mere, og naar man da ikke ønsker, at Staten, der ligner sine Skatter paa alle, baade paa Medlemmer af Folkekirken og Ikke-Medlemmer af Folkekirken, skal træde til og betale det, der yderligere skal til, er det nødvendigt at have sin Opmærksomhed henvendt paa at finde nye Indtægtskilder eller at faa allerede rindende til at rinde rigeligere, men det er forstaaeligt, at saa længe man er henvist til at klare sig med de Midler, der foreligger, er det af den allerstørste Interesse at være opmærksom paa, hvorvidt Forandringer i disse Midler vil give Tab eller Vinding for Lønningsfonden, og her mener jeg da, at set i Forhold til, hvad der nu bringes ud af

Præstegaardsjorderne, vil den foreslaaede Ordning ikke bringe Tab, i hvert Fald ikke nævneværdige, jeg mener overhovedet ikke, at den vil bringe Tab. De ca. 50 120 Tdr. Land Præstegaardsjord, som jeg før nævned, er ved Jordskyldvurderingen af 1916 vurderede til et samlet Beløb af 25 629 000 Kr., altsaa omkring ved 500 Kr. pr. Td. Land, og det samlede Udbytte af dem i 1917—18 var 1 804 713 Kr. Herfra skal imidlertid drages Skatter og Afgifter 465 900 Kr. og Vedligeholdelsesudgifter til Avlsbygninger 149 300 Kr., der bliver altsaa et Nettoudbytte paa 1 189 500 Kr. og 4½ pCt., som jo er den Rente, der nu regnes med af den Jordværdi, jeg nævned, de 25 629 000 Kr., giver 1 153 300 Kr., det vil altsaa sige tilsyneladende et Underskud paa 35 000 Kr. Dette Underskud vil imidlertid forsvinde, idet Renter og Afdrag af Embedslaan, indestaaende i Avlsbygningerne, ikke er medtagne i de Vedligeholdelsesudgifter, jeg før nævned, og man maa desuden regne med, at en Nyvurdering bliver højere end den, der, som nævnt, er lagt til Grund her, Ansættelsen i 1916. Der synes altsaa ikke at være nogen finansiel Betænkelighed for Lønningsfonden ved, at denne Ordning træffes. Det er naturligvis givet, at der maa være fuld Sikkerhed for, at Afgifterne indgaar, idet de udgør en saa væsentlig Del af Lønningsfondens Midler. Derfor foreslaas det ogsaa i § 7, at Statskassen overtager Garantien for de halvaarlige Ydelsers Indkomst.

Ved Afstaaelse af Præstegaardsjorderne vil en Del Avlsbygninger selvfølgelig blive overflødige. Nu tror jeg ganske vist, at en stor Del af Avlsbygningerne ved Præstegaardene er ret kummerlige, at de ikke er overdrevent meget værd. Men det gælder ikke dem alle. Der vil dog ikke blive Brug for en Del af disse Avlsbygninger, og det vil blive nødvendigt at foretage Ombygninger. Tanken er nemlig, at hvor man anser det for fornødent, skal der bevares 11 ha ved Præsteembedet, altsaa omtrent 20 Tdr. Land, idet der jo kan være Steder, hvor Præsterne ellers vil have vanskeligt ved at blive befordrede, ved at faa Mælk o. s. v. Saadanne Steder bliver det nødvendigt at foretage en Reduktion af Avlsbygningerne; men i § 3 er der ogsaa taget alt fornødent Forbehold i saa Henseende, saaledes at Statskassen maa erstatte Embederne mulige Tab og overtage, hvad der staar i Avlsbygningerne af Byggegæld, ligesom i Forpagterboligerne, om der er saadanne. Skulde